

Kerstverhalen (in de stijl) van wereldberoemde schrijvers

Op een koude winteravond...

verzameld door

Het Genootschap van Oude Vertellers

© 2024 Het Genootschap van Oude Vertellers

Alle rechten voorbehouden

www.gigaboek.nl

ISBN 9789085485476

Beste lezer,

Welkom bij deze bijzondere kerstuitgave, waarin de magie van Kerstmis verweven is met de tijdloze stem van enkele van de grootste verhalenvertellers die de wereld ooit gekend heeft. Elk verhaal in deze bundel is geschreven in de stijl van een illustere auteur, een eerbetoon aan hun onsterfelijke woorden. Maar deze verhalen zijn niet zomaar samengesteld. Ze zijn het resultaat van de speurtochten van 't *Genootschap van Oude Vertellers* - een geheimzinnig gezelschap dat zich sinds zijn ontstaan heeft toegelegd op het bewaren van de geest van klassieke vertellers.

Wie dit gezelschap precies vormt, blijft gehuld in mysterie. Hun leden kiezen ervoor om in de schaduw te blijven, de kracht van hun woorden laat hen liever spreken dan hun namen. In elke bundel die zij uitbrengen, herleeft de stem van lang geleden gestorven schrijvers. Hun motieven zijn even raadselachtig als hun identiteit, maar één ding is zeker: hun passie voor het vertellen van verhalen en het bewaren van literaire tradities is het vuur dat deze kerstverhalen verwarmt.

Laat u meevoeren door deze vertellingen, en stap binnen in een wereld waar het verleden en het heden elkaar ontmoeten, waar de ware kerstgeest opnieuw tot leven komt door de woorden van meesters die nooit vergeten zullen worden. Geniet van deze verhalen, herverteld en herbeleefd alsof de vertellers zelf weer aan het woord waren, in deze sfeervolle verzameling die als geen ander de magie van Kerstmis vangt.

Geniet van de reis,

Het Genootschap van Oude Vertellers

P.S. Achter in dit boek vindt u van genoemde grote verhalen-schrijvers een aantal boeken, die nog steeds verkrijgbaar zijn.

Inhoud

Een Midwinter's Wonder (Shakespeare)	9
Een Kerstavond in de Achterbuurt (Multatuli)	16
De Kerstavond van Jacob Welling (Dickens)	21
Een Kerstavontuur voor Jaap en zijn Vrienden (Kieviet)	26
De Afwijzing (Kafka)	31
Een Vreemde Kerst (Malot)	36
Kerst in de Wildernis (Cooper)	41
De Schaduw van de Klokken (Poe)	45
De Stilte van Kerstavond (Couperus)	50
Een Kerstavond in Rouen (Flaubert)	55
Kerstavond in het Stadje Dawson (Twain)	59
De Koude Genade (Tolstoi)	64
Een Kerstbezoek in Highbury (Austen)	69
De Kleine Klokkenluider (Andersen)	74
De Kerstengel (Wilde)	78
Een Kerst in de Schaduw van de Eik (Dumas)	83
De Geest van Kerstnacht (Brontë)	88
Kerst onder de Stille Sterren (May)	93
De Kerst van de Verloren Ziel (Dostojevski)	98
De Kerst van Tijn Uilenspiegel (De Coster)	103
Een Wonderlijke Kerst in Småland (Lagerlöf)	108
Kerstmis in Huize Van Zanten (Van Marxveldt)	113
De Kerstreis naar de Zuidpool (Verne)	118
Kerstavond met de Rode Pimpernel (Orczy)	122
Kerstmis bij de Van Egmonds (Thijssen)	129
De Kerst van Jonkvrouw Adela (Bosboom-Toussaint)	132
De Kerstnacht van Jonker Willem (Van Lennep)	137
De Kerst van Don Rafael (Rizal)	142
Een Kerstavontuur van Don Alonso (Cervantes)	147

Een Midwinter's Wonder

(naar William Shakespeare)

Proloog

In een klein, vergeten dorp in het verre noorden, waar de sneeuw zo dik viel dat ze de bomen bedekte als zilveren sluiers, stond een nederige hut, door de natuur zelf geschilderd in wit en ijs. In die nederige hut woonde een oude weduwe, genaamd Elnora. Haar dagen waren gevuld met eenzaamheid en haar avonden met de herinneringen aan een vervlogen tijd. Toen was haar leven vol liefde, met haar man en kinderen. Maar nu, alleen met haar trouwe hond, Toby, was Kerstmis voor haar niets meer dan een stille herinnering aan wat ooit was.

Eerste Bedrijf

De scène: Elnora's hut, een paar dagen voor Kerstmis.

Elnora, in haar ruwe mantel gehuld, zit naast een klein vuur, terwijl de koude wind buiten door de bomen fluistert. Haar gezicht is getekend door de jaren, haar ogen gevuld met de wijsheid van het leven, maar er brandt nog een zacht licht van hoop in haar ziel.

ELNORA

O, hoe wreed de tijd zich tegen mij keert!
De dagen korten en met hen verdwijnt
De warmte van mijn hart, zoals de zon
In 't westen neigt en nooit meer opkomt hier.
Ach, liefde, waar zijt gij heen? Wat blijft er nog
Wanneer de zoete klanken zijn verstomd,
En kerstklokken luiden slechts voor d'echo
Die enkel stilte brengt, geen vreugd, geen zang?

O Toby, trouwe vriend, gij waakt bij mij,
Maar zelfs uw trouwe blik brengt geen verlossing.

(Ze streelt de hond zachtjes over zijn kop. Buiten horen we voetstappen in de sneeuw. De deur gaat langzaam open en een jonge man stapt binnen, gehuld in een donkere mantel. Hij is graaf Laurent, een edelman uit een nabijgelegen landgoed.)

LAURENT

Vrouwe, ik smeek u om vergiffenis,
Dat ik zo brutaal uw drempel overschrijd,
Maar de storm waait fel en ik, verloren reiziger,
Zocht enkel onderdak voor deze nacht.

ELNORA

Uw komst is mij geen last, edele heer,
Want in deze donkere tijd is elk gezelschap
Een balsem voor een ziel vol stille smart.
Komt binnen, neem de warmte van het vuur
En rust totdat de ochtend nieuw licht brengt.

(Ze reiken elkaar de hand. Laurent neemt plaats naast het vuur en kijkt rond in de hut.)

LAURENT

Gij woont alleen, zo lijkt het wel, mij dunkt?
Geen kinderen noch man om 't huis te sieren?

ELNORA

Waar eens een gezin was, is nu slechts stof.
Mijn kinderen zijn verspreid, verloren aan de wind,
Mijn man, hij is begraven met de zomer
Die lang vervlogen is. Alleen ben ik
Met enkel Toby, die mijn wachter is
In deze eenzame dagen van winterkou.

LAURENT

Hoe zwaar moet dat gewicht u op de schouders drukken!
Maar wees getroost, want zelfs in deze tijden,
Wanneer de nacht het langst is en de kou felst,
Schijnt ergens een licht dat ons hoop belooft.

ELNORA

Hoop, heer, is een schaduw die mij vlucht,
En ik vraag mij af of zij ooit terugkeert.
De dagen van vreugde zijn slechts een droom,
Verbleekt in het licht van mijn eenzaamheid.

LAURENT

Maar dromen kunnen waarheid worden, vrouwe.
En juist met Kerstmis, wanneer de sterren
Hun licht het felst werpen op de wereld,
Mogen wij hopen dat het onmogelijke
Misschien toch eens gebeuren zal.

Tweede Bedrijf

De scène: Dezelfde hut, de volgende ochtend.

De storm is gaan liggen en een zachte zon schijnt over het be-
sneeuwde landschap. Elnora en Laurent zitten samen aan tafel,
nippend aan eenvoudige warme wijn. Toby ligt tevreden te sla-
pen bij het vuur.

LAURENT

Ik voel mij wederom verplicht te danken
Voor uw gastvrijheid in deze barre nacht.
En toch voel ik dat meer u wacht, iets groots
Dat zich ontvouwen zal in deze dagen.

ELNORA

Gij spreekt als een man die de toekomst kent,
Maar ik, eenvoudig vrouw, zie enkel wat is.

Geen wonderen verwacht ik, geen grootse daden,
Want in mijn leven heerst slechts stilte nu.

(Er klinkt een luid kloppen op de deur. Elnora kijkt verbaasd op, en voordat ze de deur kan openen, stapt een jonge vrouw binnen met gouden lokken en heldere ogen, gevolgd door twee kinderen.)

FLORENCE

Moeder, moeder, vergeef ons deze schande!
Te lang, te lang waren wij ver van u,
Maar nu, nu zijn wij hier, gebracht door de wind
Van Kerstmis, de dag der verzoening!

ELNORA

Florence! Mijn dochter, bent gij dat echt?
O hemel, hoe mijn hart nu sneller klopt,
Want nooit had ik gedacht dat deze ogen
U nog zouden aanschouwen in dit leven.

FLORENCE

Ik ben het, moeder, en met mij breng ik
Uw kleinkinderen, vol vreugd en leven jong.
Wij zijn gekomen om bij u te zijn,
En samen dit seizoen te vieren zoals eens.

(Ze omarmen elkaar, tranen van vreugde glinsteren in hun ogen. De kinderen rennen naar Elnora en omhelzen haar, terwijl Toby vrolijk blaft.)

ELNORA

O God, gij zijt genadig en vol goedheid!
Dit wonder overtreft al wat ik droomde,
Want nu, in deze stille, koude nacht,
Hebt gij mijn hart hersteld en vreugd gebracht.

LAURENT

Zie, vrouwe, hoe de wonderen zich ontvouwen,
En hoe zelfs de donkerste nacht zich lichten laat
Wanneer de liefde weer haar pad vindt naar het hart.
Kerstmis brengt niet enkel vreugd, maar ook verlossing.

ELNORA

Mijn dank is groot, heer Laurent, voor uw woorden,
Want gij waart als een bode van dit wonder.
En nu, met mijn familie weer bijeen,
Zal ik dit feest der liefde vieren, zoals voorheen.

Derde Bedrijf

De scène: Elnora's hut, een paar dagen later, op Kerstavond.

De hut is versierd met groene takken en kaarsen. Het vuur brandt helder, en de tafel is rijk gevuld. Laurent, Florence, de kinderen en Elnora zitten samen bij het vuur, terwijl de sneeuw zachtjes buiten valt.

ELNORA

Hoe wonderlijk zijn d'wegen des levens!
Want wie had ooit gedacht dat ik, oud en zwak,
Nog deze vreugd zou mogen aanschouwen hier?
Kerstmis, dat eens zo stil en eenzaam leek,
Heeft nu een nieuwe glans, een nieuwe warmte.

LAURENT

De kracht van Kerstmis ligt niet in de pracht,
Niet in het goud of in de rijkdom groot,
Maar in de harten die bijeen gebracht
Worden door liefde, sterker dan de dood.

(Florence begint een zacht lied te zingen, en de kinderen vallen in. Hun stemmen vermengen zich met het zachte knetteren van het vuur. De lucht vult zich met een gevoel van vrede en vervulling.)

FLORENCE

(zingend)

O sterre helder, die gij schijnt
In 't donker van de winternacht,
Brenge vreugd en liefde waar zij kwijnt,
En hoop, dat nooit verloren gaat.

ELNORA

(hoort het lied en sluit haar ogen)

Laat deze nacht nooit eindigen,
Laat d' liefde altijd blijven bloeien,
Want in deze simpele vreugd herken ik
Het ware wonder van dit leven.

(Laurent pakt Elnora's hand en knikt haar toe.)

LAURENT

Vrouwe, uw woorden spreken waarheid uit,
Want het grootste wonder is niet dat gij
Uw kinderen weer ziet, maar dat uw hart
Opnieuw gevuld is met hoop en licht.

ELNORA

Laat ons deze nacht in vreugd doorbrengen,
En dankbaar zijn voor alles wat ons gegeven is.
Want zo is het, met Kerstmis in ons hart,
Dat wij onszelf vinden en verlossen.

Sluit het gordijn.

Epiloog

En zo eindigt dit verhaal van wonderen,
Van liefde herboren in de winternacht.
Laat ons allen de boodschap in ons dragen:
Dat in de donkerste tijden, licht kan stralen
En de warmte van het hart weer voelbaar wordt,
Wanneer we onszelf openstellen voor verzoening,
Voor liefde, en voor de eeuwige geest van Kerstmis.

Einde

Een Kerstavond in de Achterbuurt

(naar Multatuli)

Het was een gure avond in december. De wind joeg door de kieren van de vervallen huizen in de achterbuurt van de stad, waar armoede zich vastklampte aan elk kozijn, waar hoop vervlogen leek en wanhoop zich had ingenesteld als een vaste bewoner. De straten waren nat en modderig, het vuile water verzamelde zich in plassen die glinsterden in het schaarse licht van een enkele lantaarn. Hier leefde Jozef, een eenvoudige man, maar niet van eenvoudige zorgen.

Jozef was dagloner, wanneer er werk was tenminste. Meestal was er niets te doen, behalve wachten. Wachten op de volgende karwij, wachten op de volgende maaltijd, en uiteindelijk wachten op het einde van een leven dat niet meer was dan een opeenvolging van onrechtvaardige dagen. Zijn vrouw, Anna, en hun twee kinderen, Gerritje en Klaasje, zaten in de kleine, donkere woning, waar het vuur langzaam uitdoofde en de kou zich steeds verder naar binnen sloop. Kerstavond, ja, het was Kerstavond, maar hier, in deze donkere hoek van de stad, was die feestdag niet meer dan een lege belofte.

De Onmacht van Jozef

Jozef stapte de kamer binnen met een vermoeid gezicht, dat veraadde dat hij tevergeefs had gezocht naar werk. Hij sloot de deur snel achter zich, alsof hij de koude buitenlucht wilde tegenhouden, maar de kilte leek zich al genesteld te hebben in zijn botten. Anna keek op van het magere maal dat ze aan het voorbereiden was - een waterige soep gemaakt van de restjes die ze nog hadden kunnen verzamelen.

‘En?’ vroeg ze, maar in haar stem klonk geen verwachting meer. Jozef schudde alleen zijn hoofd.

‘Niets,’ mompelde hij. ‘Er is niets. De fabrieken zijn gesloten voor de feestdagen, en niemand heeft een klus voor een arme dagloner zoals ik.’

Anna zuchtte en keek naar de kinderen, die naast elkaar op een oude deken zaten. Gerritje, de oudste, keek naar zijn vader met ogen vol vragen, maar hij stelde er geen. Hij wist al wat het antwoord zou zijn. Klaasje, nog te jong om het verdriet van zijn ouders volledig te begrijpen, speelde stilletjes met een stuk hout, dat hij had omgedoopt tot zijn enige speelgoed.

‘Het is Kerstmis, vader,’ zei Gerritje zacht, alsof het een constatering was, en geen verwachting van een wonder.

‘Kerstmis,’ herhaalde Jozef met een bitter lachje. ‘Wat betekent Kerstmis voor ons, jongen? Het is een feest voor de rijken, voor de heren die warme huizen hebben en tafels vol overvloed. Voor ons is er niets. Kerstmis is niet meer dan een andere dag, koud en leeg.’

Anna zweeg. Wat kon ze zeggen? De waarheid lag voor hen, koud en onverbiddelijk. Ze keek naar de pot op het vuur, waarvan de inhoud zo karig was dat ze zich afvroeg hoe ze het moest opdelen onder de vier monden die het moesten vullen.

De Stad en Haar Schaduw

Buiten klonken de kerkklokken, hun geluid droeg een vreemd contrast met de stilte binnen in het huis. De stad vierde feest, ergens achter die muren van rijkdom, waar kerstbomen werden versierd en tafels werden overladen met eten. Maar hier, in de donkere achterbuurten, was het leven stil, haast onzichtbaar voor de mensen die in weelde baadden. Jozef keek naar buiten door het smalle raam en zag een schim voorbijgaan - een van de vele

arme zielen die, net als hij, in deze kille wereld probeerden te overleven.

‘Het is niet rechtvaardig,’ fluisterde Jozef, meer tegen zichzelf dan tegen zijn vrouw. ‘Hoe kan het zijn dat de een alles heeft, terwijl de ander niets? Is dat de wil van God? Is dit het lot dat ons toebedeeld is?’

Anna keek hem aan met een blik die moe was, maar niet zonder mededogen. ‘We kunnen het niet veranderen, Jozef,’ zei ze zachtjes. ‘Het is zoals het is. Wat kunnen wij, arme mensen, doen tegen zo’n grote onrechtvaardigheid?’

‘Niets,’ antwoordde Jozef bitter. ‘We kunnen niets doen. Ze hebben ons het zwijgen opgelegd, ze hebben ons tot schaduwen gemaakt. We leven, maar het is alsof we niet bestaan.’

Gerritje, die had meegeluisterd naar het gesprek van zijn ouders, trok voorzichtig aan zijn vaders mouw. ‘Vader,’ zei hij, ‘vertelt u ons vanavond geen kerstverhaal?’

Jozef keek naar zijn zoon, en het was alsof de onschuldige vraag een steek in zijn hart veroorzaakte. Hoe kon hij een verhaal vertellen over vrede, hoop en vreugde, terwijl hijzelf niets anders voelde dan de bittere kou van armoede en wanhoop?

‘Kerstverhalen,’ mompelde Jozef. ‘Wat heb ik te vertellen dat jullie nog niet weten? Onze verhalen zijn niet van wonderen, maar van strijd. Niet van licht, maar van duisternis.’

Maar toen hij de hoopvolle blik in de ogen van zijn zoon zag, zuchtte hij diep en knielde bij het vuur neer. Misschien, dacht hij, kunnen woorden, al is het maar voor een moment, de leegte vullen.

Het Kerstverhaal van Jozef

‘Er was eens,’ begon Jozef met een zachte stem, ‘een man die leefde in een stad niet veel anders dan deze. Hij was net als wij, arm en zonder veel vooruitzichten. Zijn dagen waren gevuld met werk, en zijn nachten met zorgen. Maar deze man, hoe moeilijk het leven ook was, had iets dat wij misschien verloren zijn - hij had hoop.’

De kinderen luisterden aandachtig, hun ogen gericht op hun vader, alsof zijn woorden een warmte konden bieden die het vuur niet kon geven.

‘Op een avond, net als deze, was hij op zoek naar werk. Hij liep door de straten, de kou in zijn botten, de honger in zijn maag. Maar niemand wilde hem hebben. De winkels waren gesloten, de rijke heren zaten binnen bij hun warme haardvuren. Toch gaf hij niet op. Hij bleef zoeken, want hij geloofde dat, ergens in de stad, er iemand moest zijn die hem nodig had.’

Jozef stopte even, terwijl Anna naar hem keek. Zij kende dit verhaal niet, maar het leek haar dat haar man iets vertelde dat hij diep in zijn hart droeg.

‘En toen, toen hij bijna de hoop had opgegeven, hoorde hij een stem. Het was een oude man, gehuld in lompen, die hem riep. ‘Waarom dwaalt gij zo door de nacht, zonder hoop in uw hart?’ vroeg de oude man. De arme man vertelde hem zijn verhaal, hoe hij honger leed en geen werk kon vinden. De oude man glimlachte en zei: ‘Kijk om u heen, vriend. De wereld is vol met mensen zoals gij. Maar als wij elkaar helpen, als wij elkaar zien, dan is er altijd hoop.’”

Jozef stopte, zijn stem brak even. Hij voelde de ogen van zijn gezin op zich gericht.

‘En zo,’ vervolgde hij zacht, ‘leerde die arme man dat het niet de

rijken zijn die wonderen maken, maar de armen die, ondanks alles, blijven geloven in elkaar. Want zolang wij voor elkaar zorgen, zolang wij elkaar zien, zal er altijd een beetje licht zijn, zelfs in de donkerste nacht.’

De kinderen zwegen, maar hun ogen glinsterden nu niet meer van verdriet, maar van iets anders - iets wat bijna op hoop leek.

De Laatste Klinkslagen

De avond ging voorbij, en de nacht viel. Het vuur brandde langzaam uit, en buiten verstomde het geluid van de stad. De armoede bleef, de zorgen waren niet weg. Maar voor een moment, in die kleine donkere kamer, leek het alsof er een klein sprankje van dat kerstwonder waarover Jozef had verteld toch nog bestond.

Toen hij naar bed ging, legde Jozef een hand op de schouder van zijn vrouw en fluisterde zachtjes: ‘Misschien is dat het enige wat we kunnen doen, Anna. Elkaar zien, elkaar helpen. Misschien is dat wel het grootste wonder van Kerstmis.’

En zo eindigde de Kerstavond, zonder weelde, zonder overvloed, maar met een klein beetje licht in de harten van hen die, ondanks alles, bleven hopen.

Einde

De Kerstavond van Jacob Welling

(naar Charles Dickens)

Het was een ijskoude winteravond in Londen, waar de sneeuw in dikke vlokken viel en de straatlantaarns flauw glommen in de schemering. In de drukke straten klonk het gerinkel van kerst-klokken, terwijl kooplieden hun waren aanprezen en voorbijgan-gers, gehuld in dikke mantels, zich haastten naar huis voor de feestelijke avond. De sfeer was vol warmte en vreugde, hoewel de wind die langs de huizen sneed, een scherpe herinnering was aan de hardheid van het seizoen.

Te midden van dit bruisende tafereel stond Jacob Welling, een man van middelbare leeftijd, met schouders die onder het gewicht van de tijd gebogen leken te zijn. Zijn kleren waren versleten, en hoewel hij een oude mantel droeg, kon die niet veel warmte bie-den. Hij had een sombere blik, niet ongewoon voor een man van zijn statuur - want Jacob was een arme schoenmaker die de dagen doorbracht met het lappen en herstellen van andermans schoenen, zijn handen ruw en gescheurd van het harde werk.

Het leven had Jacob niet gunstig behandeld. Hij had ooit een be-scheiden schoenmakerswinkel gehad, waar hij genoeg verdiende om zijn vrouw, Martha, en hun zoon, William, een eenvoudig maar gelukkig leven te bieden. Maar dat was lang geleden. Martha was overleden, en William, zijn enige zoon, was op jonge leeftijd naar zee gegaan, op zoek naar een beter leven. Sindsdien was Ja-cob alleen gebleven, en zijn winkel was langzaam vervallen. Te-genwoordig leefde hij van kleine klusjes, vaak niet genoeg om een volledige maaltijd te bekostigen.

Deze Kerstavond was niet anders. Jacob stond in de deuropening van zijn armoedige kamer, terwijl hij door zijn zakken tastte op